

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет права, публічного управління та національної безпеки

Кафедра суспільних наук

Силабус навчальної дисципліни “Філософія”

1. Профіль дисципліни

Освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»	Освітній ступінь – бакалавр Галузь знань: 28 «Публічне управління та адміністрування» Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування» Кількість кредитів – 4 Загальна кількість годин – 120 Рік підготовки, семестр – 2, семестр III Компонент освітньої програми: <i>обов'язкова</i> Цикл підготовки: <i>загальний</i> Мова викладання: українська
--	---

2. Інформація про викладача

Викладач (-і)	Мельничук Вікторія Вікторівна
Профайл викладача (-ів)	https://polissiauniver.edu.ua/%d0%bc%d0%b5%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d0%b8%d1%87%d1%83%d0%ba-%d0%b2%d1%96%d0%ba%d1%82%d0%be%d1%80%d1%96%d1%8f-%d0%b2%d1%96%d0%ba%d1%82%d0%be%d1%80%d1%96%d0%b2%d0%bd%d0%b0/
Контактна інформація	тел. (097)904-22-59 vikam1804@gmail.com
Сторінка курсу в Moodle	http://213.108.47.12:3398/course/view.php?id=67
Консультації	Онлайн консультація через Zoom, Viber щосереди з 18.00 до 19.10

3. Анотація до дисципліни

Мета – формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань з філософії, вміння їх застосовувати для осмислення дійсності, вирішення практичних проблем.

Завдання:

- ознайомити здобувачів вищої освіти зі змістом світового та вітчизняного історико-філософського процесу;

- навчити здобувачів вищої освіти працювати з філософськими текстами, здійснювати їх інтерпретацію, пояснювати специфіку філософських вчень;

- проаналізувати різні методологічні підходи і теоретичні системи філософії для вирішення найважливіших філософських проблем;

- сприяти утвердженню переконання у принциповій важливості для кожної людини вільного світоглядного самовизначення;

- сформуванню вміння співвідносити світоглядні ідеї з практикою суспільного життя;

- виховувати переконання в тому, що самореалізація особистості неможлива без залучення до здобутків культурної спадщини людства, складовою частиною якої є філософія.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей:

а) загальних (ЗК):

ЗК01. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

б) спеціальних/фахових (СК/ФК):

СК01. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

СК10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН01. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

ПРН11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- основні етапи розвитку філософії та специфіку її впливу на суспільства;

- особливості основних проблем сучасності та їх філософського осмислення;

вміти:

- орієнтуватися у навчальному матеріалі;

- аналізувати основні етапи, особливості й закономірності розвитку суспільства контексті філософських вчень;

- розкривати сутність та філософське розуміння сучасних проблем та цінностей;

- вести дискусію, обґрунтовувати свої думки та позицію;

- робити аргументовані висновки;

- реалізувати отримані знання на практиці (під час роботи з науково-методичними матеріалами, друкованими джерелами, у процесі підготовки до практичних занять, у процесі написання рефератів, наукових публікацій).

4. Організація навчання

4.1. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна	Заочна
Лекції	20	6
Практичні / лабораторні	20	6
Самостійна робота	80	108

4.2. Зміст початкової дисципліни

№ з/п	Тема	Структура курсу	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
1	T1	Філософія, її походження та проблематика 1. Сутність та структура світогляду. Історичні типи світогляду. 2. Предмет філософії. 3. Функції філософії. 4. Роль філософії в житті людини та суспільства.	2/2/5	2/-/8
2	T2	Філософія Стародавнього Світу 1. Особливості східного та західного типів філософування. 2. Загальна характеристика античної філософії. 3. Рання антична філософія. 4. Класичний період античної філософії. 5. Філософія епохи еллінізму. 6. Філософія Стародавнього Сходу.	2/2/5	-/2/8
3	T3	Філософія Середньовіччя та Відродження 1. Загальна характеристика середньовічної філософії. 2. Патристика як період розвитку середньовічної філософії. 3. Схоластика як період розвитку середньовічної філософії. 4. Філософія епохи Відродження.	-/2/7	-/-/8
4	T4	Філософія Нового часу та Просвітництва 1. Історичні передумови формування філософії Нового часу. 2. Емпіризм як напрям філософії Нового часу. 3. Раціоналізм як напрям філософії Нового часу. 4. Філософія епохи Просвітництва.	2/-/7	-/-/8
5	T5	Німецька класична філософія 1. Характерні особливості німецької класичної філософії. 2. Критична філософія І. Канта. 3. Філософія Г. Гегеля як найвище досягнення німецької класичної філософії. 4. Антропологічний матеріалізм Л. Фейєрбаха.	-/-/6	-/-/8

6	T6	Історія сучасної західної філософії 1. Основні етапи розвитку сучасної філософії. 2. Сцієнтизм та антисцієнтизм у сучасній філософії. 3. Основні напрями антропологічного спрямування у філософії ХХ ст.	2/2/5	-/2/6
7	T7	Українська філософія 1. Філософські ідеї в культурі Київської Русі. 2. Філософія Києво-Могилянської академії. 3. Філософська концепція Г. Сковороди. 4. Філософія України ХІХ-початку ХХ ст.	2/2/5	-/-/8
8	T8	Філософська онтологія: проблема буття 1. Буття та його форми. 2. Проблема першоначал світу. 3. Рух, простір і час як найзагальніші характеристики буття.	2/2/5	-/-/8
9	T9	Духовні виміри буття. Свідомість 1. Виникнення і сутність свідомості. 2. Властивості свідомості. 3. Структура свідомості.	2/2/5	2/-/8
10	T10	Філософія пізнання 1. Пізнання як предмет філософського аналізу. 2. Рівні та форми пізнання. 3. Істина та її критерії.	2/2/5	-/2/8
11	T11	Діалектика як вчення про розвиток 1. Діалектика і метафізика як альтернативні концепції розвитку. 2. Закони діалектики. 3. Категорії діалектики.	2/-/7	-/-/8
12	T12	Філософська антропологія 1. Людина як предмет філософського аналізу. 2. Проблема антропосоціогенезу. 3. Цінності: сутність та ієрархія.	-/2/7	-/-/8
13	T13	Соціальна філософія 1. Суспільство як об'єкт філософського осмислення. 2. Основні закони та сфери розвитку суспільного життя. 3. Соціальна структура суспільства. 4. Суспільний прогрес та його критерії.	2/2/5	2/-/6
14	T14	Культура та цивілізація 1. Поняття культури та її ознаки. 2. Поняття цивілізації та її ознаки. 3. Особливості співвідношення культури та цивілізації.	-/-/6	-/-/8
Разом:			20/20/80	6/6/108

4.3. Форми контролю та методи оцінювання

Основними видами контролю результатів навчання під час вивчення дисципліни «Філософія» є: поточний, періодичний і підсумковий.

Поточний контроль здійснюється у формі усного та письмового опитування, тестування, виконання індивідуальних завдань і підготовки презентацій. За сукупністю певних тем здійснюється періодичний контроль у вигляді модульних контрольних робіт.

Після вивчення курсу застосовується підсумковий контроль у формі екзамену. Екзамен проводиться для всіх без винятку здобувачів вищої освіти (незалежно від сумарної кількості балів, отриманих за результатами поточного та періодичного контролю за семестр). До підсумкового контролю з навчальної дисципліни допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види індивідуальних завдань та обов'язкових робіт, передбачених робочою програмою. Екзамен охоплює різні способи контролю: вирішення тестів та розкриття теоретичних питань. Білети екзамену з дисципліни містять 3 теоретичних питання, відповіді на які повинні ґрунтуватись на обсязі знань з усього курсу.

Підсумкова оцінка визначається як сума балів за поточний контроль (максимум 60 балів), під час якого оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 5-бальною системою та переведенням у бальну шкалу шляхом множення середньоарифметичного значення на коефіцієнт переведення у 60-бальну шкалу - 12, та результатів підсумкового контролю (екзамен - максимум 40 балів).

**Розподіл балів оцінювання знань здобувачів вищої освіти
у семестрі за видами навчальних занять з дисципліни «Філософія»**

Поточний та періодичний контроль														Індивідуальне самостійне завдання	Підсумко вий контроль (екзамен)	Сума балів
Змістовний модуль 1							Змістовний модуль 2									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			
Контрольна робота за змістовним модулем 1 – 5							Контрольна робота за змістовним модулем 2 – 5							5	40	100

Оцінювання кожного з виконаних завдань здійснюється за такими критеріями:

5 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки;

4 бали – здобувач вищої освіти достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки;

3 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє базові знання окремих питань. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки;

2 бали – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичного завдання;

1 бал – здобувач вищої освіти не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді;

0 балів – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичного завдання.

Під час оцінювання знань і вмінь здобувачів можуть бути враховані результати навчання, отримані у неформальній освіті. Для цього, здобувач освіти, що має підтвердження про результати навчання у неформальній освіті (сертифікат, диплом чи інший документ), звертається із письмовою заявою в деканат факультету і складає підсумковий контроль предметній комісії. Наявність підтверджуючих документів є підставою для зарахування окремої теми лекційного чи практичного заняття, змістовного модуля чи всього навчального матеріалу дисципліни за умови, що програма неформальної освіти відповідає робочій програмі дисципліни.

Оцінювання результатів іспиту здійснюється за наступними критеріями:

35-40 балів – бездоганна відповідь;

25-34 бали – вірна відповідь, містить окремі неточності чи упущення,

15-24 бали – загалом правильна, однак неповна чи стисла відповідь;

5-14 балів – виконання завдань не повне або не точне.

0-4 бали – розкриття питань лише розпочато.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи) практики	для заліку
90-100	Відмінно	Зараховано
75-89	Добре	
60-74	Задовільно	
менше 60	Незадовільно	Не зараховано

5. Політики дисципліни

Політики курсу «Філософія» вибудовуються із урахуванням норм законодавства України щодо академічної доброчесності, у т. ч щодо використання штучного інтелекту, та регламентних документів щодо організації навчання у Поліському національному університеті.

Політика щодо відвідування: задля успішного засвоєння теоретичних знань і формування компетентностей здобувачі освіти зобов'язані регулярно відвідувати заняття, брати активну участь у обговоренні ключових питань із теми, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи.

Політика щодо дедлайнів: індивідуальні та самостійні роботи здобувачі освіти мають здавати вчасно, відповідно до плану заняття. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, участь у конференціях, тривога, відсутність світла тощо) термін зарахування навчальних завдань може бути подовжений за погодженням із викладачем курсу. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, зараховуються зі зниженням оцінки.

Політика щодо комунікації із викладачем: у разі виникнення певних труднощів при вивченні дисципліни здобувач освіти може звертатися до викладача у години консультацій за додатковими роз'ясненнями.

6. Література необхідна для вивчення навчальної дисципліни

Основна:

1. Бичко І. В. Філософія. К.: Центр учбової літератури, 2022. 648 с.
2. Бліхар В. С., Цимбалюк М. М., Гайворонюк Н. В. та ін. Філософія: підручник. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с.
3. Данильян О. Г. Філософія: підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. 4-те вид., переробл. Харків : Право, 2023. 424 с.
4. Мельничук В. В. Ціннісні трансформації українського суспільства в умовах євроінтеграції. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2023. Випуск 46. С. 124–130.
5. Мельничук В. В. Філософія в таблицях і схемах : навчальний посібник. Частина 1. Історія філософії. Житомир : Поліський національний університет, 2023. 63 с.
6. Петрушенко В. Філософія. Львів : Львівська політехніка, 2019. 596 с.
7. Філософія. Хрестоматія / за ред. Волинки Г. І. К. : Каравела. 2023. 464 с.
8. Філософія : підручник для студентів вищ. навч. закл. / за ред. Л. В. Губерського. Вид. 2-ге, перероб. і допов. Харків : Фоліо, 2018. 621 с.
9. Шевчук С. Ф., Мельничук В. В. Філософія : навчально-методичний посібник. Житомир : ЖНАЕУ, 2019. 124 с.

Додаткова:

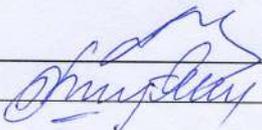
1. Гринів О. Історія української філософії. Львів : Тріада плюс, 2015. 302 с.
2. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення) : навч. посіб. / за ред. акад. НАН України Л. В. Губерського. 2-ге вид. Київ : Знання, 2012. 621 с.
3. Філософський енциклопедичний словник / Редкол. : В. Шинкарук (голова) та ін.); НАНУ, Інститут філософії ім. Г. С. Сковороди. Київ : Абрис, 2002. 742 с.
4. Хамітов Н. В. Історія філософії: проблема людини та її меж. Вступ до філософської антропології як метаантропології : навч. посіб. зі словником / Н. В. Хамітов, Л. Н. Гармаш, С. А. Крилова. 5-е вид., перероб. та допов. Київ : КНТ, 2017. 393 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційний ресурс Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Інституційний репозитарій Поліського національного університету. Режим доступу: <http://ir.polissiauniver.edu.ua/?locale=ua>

Викладач _____

Завідувач кафедри _____

Вікторія МЕЛЬНИЧУК

Володимир МУЛЯР